

Rzeki karpackie - czysta Natura 2000

Łososina PLH120087

fot. T. Wilk

Natura 2000 - europejska sieć

Obszary Natura 2000 chronią istotne dla Europy gatunki oraz ich miejsca występowania, a także siedliska przyrodnicze, którym poświęcony był nr 6 Biuletynu. W obszarach Natura 2000 specyficzny jest reżim ochronny – brak listy konkretnych zakazów, ochrona jest ukierunkowana na to, co w danym terenie jest cennego. W stosunku do tych tzw. „naturowych” organizmów czy ich siedlisk zabrania się po-

dejmowania działań, które mogą na nie negatywnie oddziaływać. Każdy obszar jest więc traktowany indywidualnie, ma specyficzny charakter, inne gatunki czy siedliska przyrodnicze są w nim chronione. W tym numerze przedstawiamy gatunki, które są przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Łososina.

Gatunki chronione w obszarze Natura 2000 Łososina PLH120087

Cechą charakterystyczną cieków górskich jest zmienność przepływów, gwałtowne wzbieranie po opadach, transportowanie przez nie dużych ilości żwirowego rumowiska oraz silna erozja brzegów i dna. Dynamika rzek górskich skutkuje ciągłymi przekształceniami ich koryt, co jest zjawiskiem zapewniającym dużą bioróżnorodność ekosystemów rzecznych. Podstawowym celem ochrony ob-

szaru Natura 2000 Łososina PLH120087 jest zachowanie doliny rzeki podgórskiej z naturalnym korytem i typowymi siedliskami nadrzeczными oraz fauną właściwą dla siedlisk wodnych i ziemno-wodnych. W obszarze Natura 2000 Łososina PLH120087 chroniony jest jeden gatunek ryby: brzanka. Gatunek ten występuje niemal w całym obszarze, poza górnym biegiem Stopniczanki.

fot. T. Wilk

Brzanka

fot. P. Sobieszczyk

Brzanka to ryba średniej wielkości, rzadko przekracza 25 cm długości całkowitej. Ciało jest wydłużone, niskie, lekko bocznie spłaszczone. Otwór gębowy dolny, z dwoma parami wąsów. Wargi mięsiste. Ubarwienie grzbietu i boków jest żłocisto-oliwkowo-brązowe z plamkami, a brzuch kremowy. Jest to gatunek jednośrodowiskowy podejmujący krótkie kilku-kilkunastokilometrowe wędrówki (spora-

dycznie do kilkudziesięciu km), zasiedla podgórskie odcinki rzek i potoków, gdzie przebywa w płytkich partiach koryta ze żwirowo-kamienistym lub kamienistym dnem, na takim też podłożu odbywa się tarło. Wędrówki tarłowe mają miejsce w okresie kwiecień – początek czerwca, natomiast tarło odbywa się w okresie maj – początek lipca. Brzanka żywi się bezkręgowcami dennymi, głównie skorupiakami, a także larwami owadów. Jest to gatunek występujący wyłącznie w wodach płynących. W ciągu ostatnich 60 lat notowany jest duży spadek liczebności oraz zmniejszenie zasięgu występowania brzanki. Powodem są przekształcenia siedlisk (zbiorniki zaporowe, zabudowa i regulacja cieków, wydobywanie żwiru), istnienie przeszkód migracyjnych (zbiorniki zaporowe, tamy, progi) i nieodpowiednia jakość wody (ścieki i eutrofizacja). Z badań wynika, że brzanka jest wrażliwa na zmiany przepływu wody i związaną z tym przebudowę strukturalną podłoża. Jest również mało odporna na zanieczyszczenia wód. Główne zagrożenia dla gatunku to budowa zbiorników zaporowych, tam i progów, które tworzą bariery migracyjne i odcinają populacje ryb od położonych niżej odcinków rzek, a także zabudowa i regulacja cieków. Dodatkowe zagrożenie stanowią zarówno punktowe, jak i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód.

fot. T. Wilk

Rzeki Karpackie - czysta Natura 2000

www.rzekikarpackie.fwie.pl

Co tygodni do 31.12.2018
nagrada w konkursie na:

www.facebook.com/RzekiKarpackie

Projekt objęty wsparciem merytorycznym:
RDOS w Krakowie, RDOS w Rzeszowie

